

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

153

Υλη: Μιγαδικοί-Συναρτήσεις-Όρια

Γ' Λυκείου

Ον/μο:.....

08-12-13

Θετ-Τεχν.

ΘΕΜΑ 1^ο

A.1. Αν μια συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ είναι γνησίως μονότονη να αποδείξετε ότι :

1. Υπάρχει η f^{-1} . (μον.5)
2. Η f^{-1} έχει το ίδιο είδος μονοτονίας με την f . (μον.5)
3. Όταν η f είναι γνησίως αύξουσα, τα κοινά σημεία των C_f και $C_{f^{-1}}$ βρίσκονται στην διχοτόμο $y=x$ του $1^{ου}$ και $3^{ου}$ τεταρτημορίου. (μον.5)

A2. Να κυκλώσετε το (Σ) ή το (Λ) στις προτάσεις :

1. Αν $z = \frac{\frac{1}{x} - xi}{x + \frac{i}{x}}$, $x \in \mathbb{R}^*$ τότε $|z^{-1}| = 1$ Σ Λ

2. Η συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ είναι αντιστρέψιμη με $f^{-1}(x) = 2x + 1$. Τότε $(f \circ f)(3) = -1$ Σ Λ

3. Αν $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^5 + 4x^4 - \alpha x^3 + 2x^2 - 1}{x + 1} = \beta$, $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ τότε $\alpha + \beta = -7$ Σ Λ

4. Αν $P(x)$ πολυώνυμο περιττού βαθμού, τότε υπάρχουν αριθμοί $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$, τέτοιοι ώστε $P(\alpha) \cdot P(\beta) < 0$ Σ Λ

5. Αν $f(x) = x^3 + \alpha x^2 + 2x$ και $\alpha \in \mathbb{R}$ τότε $\lim_{x \rightarrow \alpha} \frac{f(x) - f(\alpha)}{x - \alpha} = 4\alpha^2 + 2$ Σ Λ
(μον.10)

ΘΕΜΑ 2^ο

B.1. α) Να υπολογίσετε το $\lim_{z \rightarrow x} \frac{f(z) - f(x)}{z - x}$ όταν :

1. $f(x) = \sqrt{x}$ 2. $f(x) = x^3$ (μον.6)

β) Να υπολογίσετε το $\lim_{y \rightarrow x} \frac{\eta\mu(3y - 3x)}{x^4 - y^4}$, $x \neq 0$ (μον.3)

B.2. Να βρείτε τους $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ ώστε να υπάρχει το όριο της

$$\text{συνάρτησης } f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 + \alpha x + \beta}{3x - 6}, & x > 2 \\ 5, & x = 2 \\ \frac{x^2 - 4}{x^3 - 8}, & x < 2 \end{cases} \text{ στο } x_0=2 \quad (\text{μον.6})$$

B.3. Έστω $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ συνάρτηση ώστε για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει

$$f(x) = f(4 - x) . \text{ Αν } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(1 - x)f(x)}{\eta\mu\pi x} = 10 \text{ υπολογίστε τα}$$

1. $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$ 2. $\lim_{x \rightarrow 3} f(x)$ (μον.10)

ΘΕΜΑ 3^ο

Γ.1. Έστω $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ συνάρτηση τέτοια ώστε

$$f^3(x) + f(x) = 3\eta\mu 4x, \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

1. Να δείξετε ότι $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0$ (μον.7)

2. Να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x}$ (μον.6)

Γ.2. Αν $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3\alpha x + 4\beta x}{\eta\mu(x\alpha^2) + \eta\mu(x\beta^2)} = 1$, να αποδείξετε ότι

ο γεωμετρικός τόπος των σημείων $M(\alpha, \beta)$ είναι κύκλος από τον οποίο εξαιρείται ένα σημείο. (μον.6)

Γ.3. Έστω πολυώνυμο $f(x)$ για το οποίο ισχύουν

$$f(0) = -3, f(2) = 5, \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x^2 + \alpha} = 1 \text{ και } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)}{x^2 + \alpha} = \beta,$$

$\beta \neq 0$ βρείτε το πολυώνυμο και τα α, β . (μον.6)

ΘΕΜΑ 4^ο

Δ.1. Δίνεται η συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με την ιδιότητα $f^3(x) + f(x) = 10x$ (1), για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

1. Να αποδείξετε ότι η f είναι γνησίως αύξουσα. (μον.5)

2. Να βρεθούν οι $f(0)$ και $f(1)$ (μον.3)

3. Να βρεθούν οι πραγματικοί αριθμοί x για τους οποίους ισχύει $f(-1 + f^{-1}(x + 3)) = 0$ (μον.3)

4. Δίνονται οι μιγαδικοί z, w για τους οποίους ισχύει $|z + 6i| = 6$ και $|w - 4| = 2$. Να αποδειχθεί ότι $f(|z - 2w|) \leq f(20)$. (μον.7)

5. Αν $x = |z + 1 - i|$ και $f(e^{x^2 - x} - e^{x+3}) = f(2x + 3 - x^2)$ να βρεθεί στο μιγαδικό επίπεδο ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων του z . (μον.7)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Απαντήσεις (Ενδεικτικές)

ΘΕΜΑ 1⁰

A.1. 1. Έστω ότι η συνάρτηση είναι γνησίως αύξουσα οπότε

$$\forall x_1, x_2 \in A \text{ με } x_1 < x_2 \Rightarrow f(x_1) < f(x_2) \text{ ή } x_1 > x_2 \Rightarrow f(x_1) > f(x_2)$$

δηλ $x_1 \neq x_2$ και $f(x_1) \neq f(x_2)$. Άρα η f είναι «1-1» επομένως αντιστρέφεται .

Όμοια αν f γνησίως φθίνουσα .

2. Έστω f γν . αύξουσα . Τότε $\forall x_1, x_2 \in A$ με

$$x_1 < x_2 \text{ (1)} \Rightarrow f(x_1) < f(x_2) \text{ δηλ } y_1 < y_2 \text{ με } y_1, y_2 \in f(A) .$$

Αν ήταν $f^{-1}(y_1) \geq f^{-1}(y_2)$ τότε $x_1 \geq x_2$, άτοπο λόγω της (1)

Άρα έχουμε $y_1 < y_2$ και $f^{-1}(y_1) < f^{-1}(y_2)$, δηλ η f^{-1} είναι γνησίως αύξουσα . Όμοια αν η f είναι γν . φθίνουσα .

3. Έστω $M(x_0, y_0)$ ένα κοινό σημείο των C_f και $C_{f^{-1}}$.

$$\text{Τότε } x_0 \in (A \cap f(A)) \text{ και } f(x_0) = f^{-1}(x_0) \text{ (1)}$$

Θα δείξουμε ότι $f(x_0) = x_0$. Πράγματι , έστω $f(x_0) > x_0 \stackrel{(1)}{\Rightarrow}$

$$f^{-1}(x_0) > x_0 \stackrel{f \uparrow}{\Rightarrow} f(f^{-1}(x_0)) > f(x_0) \Rightarrow x_0 > f(x_0) , \text{ άτοπο.}$$

Όμοια αν υποθέσουμε ότι $f(x_0) < x_0$.

Άρα $f(x_0) = x_0$ και συνεπώς το σημείο $M(x_0, y_0)$ ανήκει στην $y=x$

A.2. 1Σ , 2Λ, 3Σ , 4Σ , 5Λ

ΘΕΜΑ 2⁰

B.1.

α) 1.

$$\begin{aligned} \bullet \text{ Αν } x > 0 \text{ είναι } \lim_{z \rightarrow x} \frac{f(z) - f(x)}{z - x} &= \lim_{z \rightarrow x} \frac{\sqrt{z} - \sqrt{x}}{z - x} = \\ &= \lim_{z \rightarrow x} \frac{\sqrt{z} - \sqrt{x}}{(\sqrt{z} - \sqrt{x})(\sqrt{z} + \sqrt{x})} = \lim_{z \rightarrow x} \frac{1}{\sqrt{z} + \sqrt{x}} = \frac{1}{2\sqrt{x}} \end{aligned}$$

$$\bullet \text{ Αν } x = 0 \text{ τότε } \lim_{z \rightarrow 0} \frac{f(z) - f(0)}{z - 0} = \lim_{z \rightarrow 0^+} \frac{\sqrt{z}}{z} = \lim_{z \rightarrow 0^+} \frac{1}{\sqrt{z}} = +\infty$$

$$2. \text{ Είναι } \lim_{z \rightarrow x} \frac{f(z) - f(x)}{z - x} = \lim_{z \rightarrow x} \frac{z^3 - x^3}{z - x} = \lim_{z \rightarrow x} \frac{(z - x)(z^2 + zx + x^2)}{z - x}$$

$$= \lim_{z \rightarrow x} (z^2 + zx + x^2) = 3x^2$$

$$\beta) \text{ Είναι : } \lim_{y \rightarrow x} \frac{\eta\mu(3y - 3x)}{x^4 - y^4} = \lim_{y \rightarrow x} \frac{\eta\mu[3(y - x)]}{(x - y)(x + y)(x^2 + y^2)} =$$

$$= \lim_{y \rightarrow x} \left[-3 \frac{\eta\mu 3(y - x)}{3(y - x)} \cdot \frac{1}{(x + y)(x^2 + y^2)} \right] = -3 \cdot 1 \cdot \frac{1}{2x \cdot 2x^2} = -\frac{3}{4x^3}$$

B.2. Για να υπάρχει το όριο της f στο $x_0 = 2$ πρέπει

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x). \text{ Είναι :}$$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{x^2 - 4}{x^3 - 8} = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{(x - 2)(x + 2)}{(x - 2)(x^2 + 2x + 4)} = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x^2 + \alpha x + \beta}{3x - 6} = \frac{4 + 2\alpha + \beta}{0}$$

και επειδή το όριο είναι πραγματικός αριθμός πρέπει κατ' αρχάς $4 + 2\alpha + \beta = 0$
δηλ $2\alpha + \beta = -4$ (1)

$$\text{Τότε } f(x) \stackrel{(1)}{=} \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{x^2 + \alpha x - 4 - 2\alpha}{3x - 6} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{(x - 2)(x + 2) + \alpha(x - 2)}{3(x - 2)} = \lim_{x \rightarrow 2^-} \left(\frac{x + 2 + \alpha}{3} \right) = \frac{4 + \alpha}{3}$$

$$\text{Πρέπει λοιπόν } \frac{1}{3} = \frac{4 + \alpha}{3} \Leftrightarrow \alpha = -3 \text{ και από την (1) προκύπτει } \beta = 2.$$

B.3.

$$1. \text{ Θέτω } \frac{(1 - x) \cdot f(x)}{\eta\mu\pi x} = g(x) \stackrel{x \neq 1}{\Leftrightarrow} f(x) = \frac{g(x) \cdot \eta\mu\pi x}{1 - x} \Leftrightarrow f(x) = g(x) \cdot \frac{\eta\mu\pi x}{1 - x}$$

$$\text{Είναι : } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\eta\mu\pi x}{1 - x} \stackrel{x-1=y}{=} \lim_{y \rightarrow 0} \frac{\eta\mu\pi(1 + y)}{-y} = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{\eta\mu(\pi + \pi y)}{-y} =$$

$$= \lim_{y \rightarrow 0} \left[\frac{-\eta\mu(\pi y)}{-y} \right] = \lim_{y \rightarrow 0} \left[\frac{\eta\mu(\pi y)}{\pi y} \right] = \pi \cdot 1 = \pi \text{ και άρα}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \left[g(x) \cdot \frac{\eta\mu\pi x}{1-x} \right] = 10 \cdot \pi$$

$$2. \lim_{x \rightarrow 3} f(x) \stackrel{(\text{υπ})}{=} \lim_{x \rightarrow 3} f(4-x) \stackrel{4-x=y}{=} \lim_{y \rightarrow 1} f(y) \stackrel{(1)}{=} 10\pi$$

ΘΕΜΑ 3⁰

Γ.1

1. Από την ισότητα $f^3(x) + f(x) = 3\eta\mu 4x \Leftrightarrow f(x) [f^2(x) + 1] = 3\eta\mu 4x \Leftrightarrow$

$$f(x) = \frac{3\eta\mu 4x}{f^2(x) + 1} \text{ άρα } |f(x)| = \frac{|3\eta\mu 4x|}{|f^2(x) + 1|} = \frac{3|\eta\mu 4x|}{f^2(x) + 1} \leq 3|\eta\mu 4x| \Leftrightarrow$$

$$-3|\eta\mu 4x| \leq f(x) \leq 3|\eta\mu 4x| \stackrel{\kappa.\pi}{\Rightarrow} \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 0$$

2. Στο 1 ερώτημα είχαμε $f(x) = \frac{3\eta\mu 4x}{f^2(x) + 1}$ άρα αν $x \neq 0$ είναι:

$$\frac{f(x)}{x} = \frac{3\eta\mu 4x}{x} \cdot \frac{1}{f^2(x) + 1} \Rightarrow \frac{f(x)}{x} = 3 \cdot 4 \cdot \frac{\eta\mu 4x}{4x} \cdot \frac{1}{f^2(x) + 1} \Rightarrow$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x} = 12 \cdot 1 \cdot \frac{1}{0+1} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x} = 12$$

Γ.2. Από το $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3\alpha x + 4\beta x}{\eta\mu(x\alpha^2) + \eta\mu(x\beta^2)} = 1 \stackrel{(:x)}{\Rightarrow} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{3\alpha + 4\beta}{\frac{\eta\mu(x\alpha^2)}{x} + \frac{\eta\mu(x\beta^2)}{x}} = 1 \Rightarrow$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3\alpha + 4\beta}{\alpha^2 \cdot \frac{\eta\mu(x\alpha^2)}{x\alpha^2} + \beta^2 \frac{\eta\mu(x\beta^2)}{x\beta^2}} = 1 \Rightarrow \frac{3\alpha + 4\beta}{\alpha^2 \cdot 1 + \beta^2 \cdot 1} = 1 \text{ άρα}$$

$$\alpha^2 + \beta^2 - 3\alpha - 4\beta = 0 \Leftrightarrow \left[\alpha^2 - 2 \cdot \frac{3}{2} \cdot \alpha + \left(\frac{3}{2} \right)^2 \right] + [\beta^2 - 4\beta + 4] =$$

$$= \left(\frac{3}{2} \right)^2 + 4 \Leftrightarrow \left(\alpha - \frac{3}{2} \right)^2 + (\beta - 2)^2 = \frac{25}{4} \text{ άρα ο γ.τ των σημείων}$$

$M(\alpha, \beta)$ είναι κύκλος κέντρου $K\left(\frac{3}{2}, 2\right)$ με $\rho = \frac{5}{2}$ από τον οποίο
εξαιρείται το σημείο $O(0,0)$.

Γ.3. Αφού $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x^2 + \alpha} = 1$ το $f(x)$ είναι της μορφής $f(x) = x^2 + \kappa x + \lambda$.

Από τις ισότητες

$$\begin{cases} f(0) = -3 \\ f(2) = 5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \lambda = -3 \\ 4 + 2\kappa - 3 = 5 \end{cases} \Rightarrow \lambda = -3 \text{ και } \kappa = 2 \text{ άρα } f(x) = x^2 + 2x - 3$$

$$\text{Έχουμε : } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)}{x^2 + \alpha} = \beta \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 2x - 3}{x^2 + \alpha} = \beta \quad (1)$$

$$\bullet \text{ Αν } \alpha \neq -1 \Rightarrow \stackrel{(1)}{\lim_{x \rightarrow 1}} \frac{0}{1 + \alpha} = \beta \Rightarrow \beta = 0, \text{ απορ. γιατί είναι } \beta \neq 0.$$

$$\bullet \text{ Αν } \alpha = -1 \Rightarrow \stackrel{(1)}{\lim_{x \rightarrow 1}} \frac{x^2 + 2x - 3}{x^2 - 1} = \beta \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1)(x+3)}{(x-1)(x+1)} = \beta \Rightarrow$$

$$\beta = 2. \text{ Άρα οι τιμές των } \alpha \text{ και } \beta \text{ είναι } \alpha = -1 \text{ και } \beta = 2$$

ΘΕΜΑ 4^ο

Δ.1.

$$1. \text{ Έστω } x_1, x_2 \in \mathbb{R} \text{ ώστε } x_1 < x_2 \Rightarrow 10x_1 < 10x_2 \stackrel{(1)}{\Rightarrow}$$

$$f^3(x_1) + f(x_1) < f^3(x_2) + f(x_2) \Leftrightarrow$$

$$(f^3(x_1) - f^3(x_2)) + (f(x_1) - f(x_2)) < 0 \Rightarrow$$

$$(f(x_1) - f(x_2)) \left(\underbrace{f^2(x_1) + f(x_1) \cdot f(x_2) + f^2(x_2) + 1}_{>0} \right) < 0 \text{ άρα}$$

$$f(x_1) - f(x_2) < 0 \Rightarrow f(x_1) < f(x_2) \text{ οπότε η } f \text{ είναι γνησίως αύξουσα.}$$

2.

• Για $x = 0 \Rightarrow f^3(0) + f(0) = 0 \Leftrightarrow f(0) [f^2(0) + 1] = 0 \Leftrightarrow f(0) = 0$

• Για $x = 1 \Rightarrow f^3(1) + f(1) = 10 \Leftrightarrow f^3(1) + f(1) - 10 = 0 \Leftrightarrow$
 $(f(1) - 2)(f^2(1) + 2f(1) + 5) = 0 \Leftrightarrow f(1) = 2$ Horner

3. Έχουμε : $f(-1 + f^{-1}(x+3)) = 0 = f(0) \Leftrightarrow -1 + f^{-1}(x+3) = 0 \Leftrightarrow$

$f^{-1}(x+3) = 1 = f^{-1}(2) \Leftrightarrow x+3 = 2 \Leftrightarrow x = -1$

4. Είναι :

$|z - 2w| = |(z + 6i) - (2w - 8) - 6i - 8| \leq |z + 6i| + |2w - 8| + |6i + 8| =$
 $= 6 + 2 \cdot 2 + 10 = 20$ δηλ. $|z - 2w| \leq 20 \xRightarrow{f \uparrow} f(z - 2w) \leq f(20)$

5. Από την $f(e^{x^2-x} - e^{x+3}) = f(2x + 3 - x^2) \Leftrightarrow$

$e^{x^2-x} - e^{x+3} = 2x + 3 - x^2 \Leftrightarrow e^{x^2-x} - e^{x+3} = (x+3) - (x^2 - x) \Rightarrow$

$e^{x^2-x} + (x^2 - x) = e^{x+3} + (x+3) \Leftrightarrow g(x^2 - x) = g(x+3) \Leftrightarrow$

$x^2 - x = x + 3 \Leftrightarrow x^2 - 2x - 3 = 0 \Leftrightarrow x = -1 \text{ ή } x = 3$

Επειδή $x = |z + 1 - i|$ δεκτή ή τιμή $x = 3$ οπότε

$|z + 1 - i| = 3 \Leftrightarrow |z - (-1 + i)| = 3$ άρα γεωμετρικός τόπος των εικόνων του z είναι κύκλος κέντρου $K(-1, 1)$ και $\rho = 3$.